

SURSELE DE FINANȚARE PENTRU O AFACERE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

SILVIA CATARAGA, IRINA POPA, VERONICA PULBERE

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Multe persoane au idei creative și planuri de viitor pe care și-ar dori să le pună în aplicare spre realizarea lor. Însă un impediment în realizarea acestora îl reprezintă lipsa surselor de finanțare necesare pentru lansarea unei afaceri în Republica Moldova. În prezent sunt numeroase organizații statale și nestatale care oferă diverse programe de susținere a micului business, indiferent de domeniul, sectorul de activitate. De asemenea și antreprenorii din domeniul de comunicații electronice se bucură de programe investiționale pentru dezvoltarea afacerilor sale.*

Cuvinte cheie: *antreprenori, afacere, finanțare, idee, succes, comunicații electronice, susținere.*

1. Generalități

Realizarea potențialului economic și implementarea unei idei de afaceri în practică depind în mare măsură de posibilitățile financiare, de modalitățile de găsire a celei mai reușite scheme de finanțare, sporind avantajele fiecărui tip de finanțare și diminuând efectele negative ale acestora.

Fie că ești la etapa elaborării business planului sau a inițierii unei afaceri sau chiar la etapa când dorești să-ți extinzi afacerea deja existentă totuși este nevoie de finanțare. Principalele tipuri de finanțare a unei afaceri proprii sunt următoarele:

- Capital personal,
- Participările în capital,
- Creditul vânzătorului,
- Ajutoarele sau subvențiile acordate, fondatorilor de întreprinderi (de locuri de muncă);
- Împrumuturile de onoare (fără garanție);
- Împrumuturile (creditele) pe termen mediu și lung;
- Creditul fiscal.

Diferite tipuri de finanțare, pot proveni din mai multe surse de finanțare.

Sursele de finanțare ale unei întreprinderi pot apărea sub diverse forme:

1. În dependență de perioada pentru care se solicită finanțare deosebim:

a) Finanțare pe termen scurt – perioada de finanțare nu depășește un an de zile, iar banii obținuți sunt cheltuiți de către antreprenor pentru procurarea materiei prime, pentru achitarea la timp a salariilor muncitorilor, pentru finisarea unor lucrări aflate în curs de execuție.

b) Finanțare pe termen lung- perioada de întoarcere a datoriilor depășește un an de zile. Finanțele obținute sunt utilizate pentru dezvoltarea și prosperarea întreprinderii, pentru implementarea noilor tehnologii, pentru crearea noilor produse, dezvoltarea rețelelor de distribuție, asigurarea calității totale a produselor, etc.

2. În dependență de natura surselor de finanțare distingem:

a) Finanțare internă- presupune deținerea capitalului propriu și cel obținut de la prieteni sau familie.

b) Finanțarea externă- se referă la creditul bancar, emiterea de acțiuni și obligațiuni, granturi, subvenții și alte programe de sprijin din partea statului, leasing-ul, factoring-ul, credite primite din partea clienților și a furnizorilor.

În tabelul 1 se includ unele din programele de finanțare la care se poate de apelat pentru a lansa o afacere.

Tabelul 1. Caracteristica programelor de finanțare a afacerii

Programele de finanțare	Caracteristici
PARE 1+1 (Programul de atragere a remitențelor în economie 1+1) Un leu investit din remitențe se suplinește cu 1 leu din resursele statului	-pot aplica cetățenii moldoveni aflați peste hotare sau rudele de gradul I ale acestora -cursuri de 2 săptămâni de cunoaștere a legislației, marketing, management pentru familiarizare cu situația actuală a pieței -suma grantului 50 % din totalul investiției -domeniul servicii și producere
PNAET (Programul național de abilitate economică a tinerilor)	-acordă credite cu granturi pentru tineri (18-30 ani) -suma investiției 30.000-300.000 lei, din care 60 % se rambursează cu rata dobânzii 8 %, iar 40% este grant -instruirea gratuită 2 săptămâni -pentru toată țara cu excepția orașului Chișinău și Bălți
IFAD (Fondul Internațional pentru dezvoltarea agricolă)	-finanțare pentru proiectele agricole din zonele rurale, inclusiv pentru tineri -acordă împrumuturi și granturi , atrage resurse de cofinanțare pentru realizarea proiectelor inițiate
JNPGA (Programul de susținere și dezvoltare a sectorului de IMM finanțată de Guvernul Japoniei)	-finanțare în zonele rurale, inclusive pentru procurarea utilajului, echipamentelor de producere -suma pînă la 1 milion lei, dar proiectul trebuie să fie de minim 500 mii lei -pîna la 40 % din sumă sunt grant, iar 60% leasing -aplicanții proiectelor sunt scutiți de TVA și achitarea taxelor vamale la importul utilajului
HORIZON-2020 al Uniunii Europene	-susține financiar inovațiile tehnologice și cele din domeniul social -acordă granturi pînă la 100 % din suma totală a proiectului, orientativ 2,05 mln euro -bugetul total al proiectului 80 mln euro

Economia Republicii Moldova este structurată din diverse domenii, fiecare din acestea contribuind într-o măsură oarecare la majorarea sau micșorarea PIB țării. Conform datelor statistice ale Biroului Național de Statistică sunt delimitate peste 15 ramuri ale economiei naționale pe genuri de activitate.

Gradului de finanțare pe domenii în Republica Moldova grafic este prezentată în figura 1.

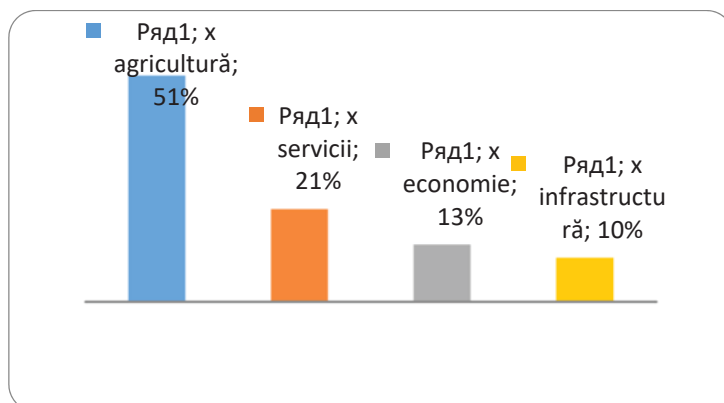

Figura1 Repartizarea surselor de finanțare pe domenii

2. Sursele de finanțare în domeniul comunicațiilor electronice

În Republica Moldova activează numeroase instituții și organizații statale și nestatale care oferă asistență întreprinzătorilor, iar prin intermediul diverselor programe și susținere financiară. Sustinerea de către stat a IMM-ului se efectuează diferentiat în funcție de genul de activitate , de perioada de funcționare, de numărul angajaților cu utilizarea diferitor forme și metode de susținere și surse de finanțare .Sustinerea dezvoltării sectorului IMM se efectuează de către autoritățile publice conform strategiilor și programelor de stat aprobate de guvern și de către organizațiile nestatale. []

Cea mai importantă din acestea este Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului IMM care oferă programe pentru creșterea competitivității sectorului privat, pentru dezvoltarea eficientă a companiilor micro, mici și medii. Astfel numeroși antreprenori, agenți economici apelează la aceste instituții și organizații.

Din analizele efectuate de către ministerul Economiei s-a constatat că 49,5% din cererile de finanțare sunt depuse de întreprinderile nou-create, iar 51,5% sunt întreprinderi în extindere, iar după categoria de vârstă 50% din administratorii afacerilor sunt cu vârsta până la 35 ani. Conform datelor statistice din rapoartele ODIMM la începutul Programului PARE 1+1, în anul 2012 erau înregistrate 280 de cereri de participare, iar la sfârșitul anului 2015 numărul acestora a atins cifra de 1598 doritori, viitori antreprenori.

Din numărul total de 217 dosare depuse pe parcursul anului 2015, Comitetul de supraveghere a Programului de atragere a remitențelor în economie a aprobat finanțarea a 98 de proiecte în sumă totală de 19 milioane lei în domenii precum:

1. Agricultură,
2. Creșterea animalelor,
3. Construcții,
4. Transport,
5. Servicii,
6. Comerț, ș.a.

Din numărul total de întreprinderi 62% activează în sectorul agricol, 10% în industria prelucrătoare, servicii – 28%. În prezent datorită programelor de susținere și dezvoltare a Republicii Moldova din partea Uniunii Europene și a altor Organizații Internaționale se pune accentual pe dezvoltarea intense a următoarelor domenii de intervenție, precum:

- Infrastructura drumurilor regionale și locale,
- Aprovizionare cu apă și sanitație,
- Managementul deșeurilor solide,
- Dezvoltarea infrastructurii de afaceri,
- Sporirea atractivității turistice,
- Eficiența energetică a clădirilor publice.

Deci, la ora actuală nu există sau sunt foarte puțin cunoscute programele de susținere și finanțare a antreprenorilor care doresc să-și înființeze o afacere în domeniul comunicațiilor electronice, necățind la faptul că Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) organizează *gratis* cursuri de instruire pentru antreprenori și viitori antreprenori.

Module care sunt prezentate la cursurile de instruire sunt următoarele:

- * Planificarea afacerii;
- * Acces la finanțe. Negocierea și administrarea creditului;
- * Managementul financiar;
- * Marketing;
- * Tehnici eficiente de vânzare;

Majoritatea agenților economici care și-au înființat o afacere în domeniul comunicațiilor electronice sunt de dimensiuni mari sau mici. Întreprinderile mari au fost înființate în baza capitalului personal, a surselor financiare a fondatorilor. Aceștea fiind persoane străine ce dispuneau de capital financiar enorm, investind într-o afacere filială- fiică a întreprinderilor- mamă gigantice de peste hotare, precum S.A. ORANGE, S.A. MOLDCELL, Holdingul Jurnal TV, etc.

Referitor la întreprinderile mici, care sunt peste 547 la număr, acestea conform cerințelor programelor de finanțare pot depune cereri de a beneficia de susținerea de finanțare din partea instituțiilor și organizațiilor statale și nestatale.

Sistemul financiar al Republicii Moldova este reprezentat cu preponderență de instituțiile bancare (bănci): pe piața bancară activează 12 bănci comerciale, dintre care trei cu capital integral străin. Instituțiile financiare nebankare sunt entități, altele decât instituțiile de credit, care desfășoară cu titlu profesional o activitate de creditare, în condițiile stabilite de lege.

În domeniul comunicațiilor electronice, ca și în toate celelalte sectoare ale economiei naționale sunt foarte apreciate ideile inovative, cu spirit creativ. Astfel, ca potențiali finanțatori pot fi: ODIMM, BC „Moldova-Agroindbank”, Mobiasbancă și alte bănci comerciale.

Pentru a beneficia de o susținere financiară este necesar mai întâi de toate să avem ideea inovatoare, un plan de afaceri cu acțiuni bine definite și o viziune clară asupra evoluării afacerii ca potențialii finanțatori să se convingă că afacerea este avantajoasă și să ne ofere susținerea sa.

Astfel, unul dintre principalii finanțatori este ODIMM (Organizația pentru Dezvoltarea sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii). În ramura de comunicații electronice ODIMM-ul poate oferi suport financiar

în valoare de maxim 300.000 lei. Pe parcursul a 3 ani se urmărește evoluția proiectului sau afacerii inițiate. În decursul acestei perioade 40% din venitul obținut se oferă organizației finanțatoare. Prin programele implementate de către ODIMM se poate obține un spațiu de închiriere, cursuri de instruire pe domeniu, granturi și subvenții.

Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” ca și alte bănci comerciale, poate oferi credit bancar pentru diferite perioade de timp cu un anumit % de dobândă. Actual pentru o perioadă de 3 ani se oferă credit bancar cu dobânda 9,8 %.

De asemenea în ajutorul viitorilor antreprenori le vin incubatoarele de afaceri. În prezent activează 6 incubatoare, în cele mai dezvoltate orașe ale Republicii Moldova, precum în or. Bălți, mun. Chișinău, or. Soroca, or. Cahul, or. Ungheni, or. Hîncești. În cadrul incubatoarelor antreprenorilor care își înființează o afacere nouă li se oferă spațiu pentru ca aceștea să-și desfășoare activitatea, iar în caz de necesitate consultanță gratuită în domeniu. De asemenea aceste afaceri sunt scutite de achitarea cheltuieli de energie electrică, apă și canalizare, ceea ce este un ajutor financiar însemnat pentru tinerii antreprenori.

Concluzii

Elaborînd un plan bine definit cu scopuri și obiective clare în domeniul comunicațiilor electronice există mari șanse ca antreprenorii să obțină sprijin financiar din partea organizațiilor susținătoare. Aceasta se datorează faptului că domeniul dat este unul actual și în permanentă dezvoltare. De asemenea el necesită în permanență investiții mari în modernizarea sa, precum și pentru implementarea tehnologiilor și aplicațiilor noi. Dar nimic nu reprezintă un impediment în crearea unei afaceri profitabile, trebuie doar să ai curajul și încrederea să te afirmi!

Bibliografie

1. Bugaian.L „ *Antreprenoriat- Initierea Afacerii*”, Chișinău, 2010
2. <http://finantare.gov.md/>
3. <http://odimm.md/ro/proiecte/proiecte-nationale.html>
4. <http://angrybusiness.md/>
5. <http://www.businessportal.md/>
6. [http://www. Statistica.md](http://www.Statistica.md)